

Meer percelen die louter gemaaid worden, een verbod op grasland scheuren in het najaar. De nieuwe Nederlandse mestwetgeving zorgt voor aanpassingen in de bedrijfsvoering bij veel veehouders. Hoe belangrijk is daarbij de keuze van het juiste graszaadmengsel?

De nieuwe mestwetgeving begint bij veehouders te leven als ze er mee aan de slag moeten: na volgend jaar, dan worden de gevolgen pas echt duidelijk.' Jos Groot Koerkamp, landbouwdeskundige van Advanta, beschrijft de consequenties van het nieuwe mestbeleid voor melkveehouders en hun grasland. 'Veel zaken zijn nog niet helder, veehouders kennen de regels nog onvoldoende om nu al te reageren. Ondanks alle beperkingen die de nieuwe wetgeving oplegt, zie ik overigens wel een voordeel. Veehouders zullen nog nauwkeuriger bemesten en nog zuiniger met hun grasmat omgaan.'

Festulolium voor extra opbrengst

Een belronde langs de grootste graszaadleveranciers met de vraag hoe zij inspelen op het nieuwe mestbeleid levert verschillende reacties op. Zo verwacht Lex van der Weerd, technical salesmanager van Barenbrug, dat veehouders dit najaar nog veel grasland zullen scheuren en vernieuwen. 'Het is dit jaar voor het laatst dat grasland in het najaar gescheurd mag worden. Vanaf volgend jaar mag dat alleen in de periode van 1 februari tot 10 mei. Veel veehouders zijn gewend om grasland in het najaar te vernieuwen omdat dit een hogere slagingskans geeft en het voor een lager verlies aan drogestofopbrengst zorgt vergeleken bij voorjaarsinzaai.'

René Verhoeven, salesmanager van Eurogras, verwacht dat het niet zo'n vaart zal lopen met de extra vraag naar graszaad de komende maanden. 'Het groeiseizoen is belangrijker dan de wetgeving. Dit jaar is

een uitstekend groeizaam grasjaar. Met de kwaliteit van de grasmat is gemiddeld genomen niets mis. Ik verwacht niet dat veehouders een relatief goede mat dit najaar gaan vernieuwen omdat het volgend jaar niet meer mag.'

De derogatie-eis van minimaal zeventig procent grasland lijkt voor de graszaadleveranciers gunstig. Maar Verhoeven denkt dat het slechts een tijdelijke opleving zal zijn van de vraag naar graszaad. 'Economie wordt steeds belangrijker, graslandvernieuwing zal steeds bewuster plaatsvinden vanwege de kosten. Het kenmerk standvastigheid krijg daarom steeds meer aandacht. Dat is nu een beetje een ondergewaardeerde raseigenschap, maar het besef groeit dat het erg interessant is als een graszode langer mee kan gaan.'

Dat er als gevolg van de nieuwe mestwetgeving meer koeien binnenblijven en er meer gras gemaaid gaat worden, daar zijn de leveranciers van graszaad het wel over eens. Limagrain speelt daarop in door een graszaadmengsel met festulolium te introduceren. 'Festulolium is een kruising tussen Engels of Italiaans raaigras en een festucagrassoort. De gebruikte festuca-soorten zijn rietzwenk of beemdlangbloem', legt Hendrik Nagelhoud, productmanager van Limagrain, uit.

'Het voordeel van festulolium is de enorme opbrengst. In Nederland hebben we nog geen proefresultaten, maar in Duitsland en Denemarken zijn er onderzoeken bekend met een tien tot twintig procent hogere opbrengst ten opzichte van Engels raaigras. Bovendien heeft festulolium een hoge structuurwaarde.'

aandeel (percentage)	ras	type	gemiddelde doorschietdatum	standvastigheid	wintervastheid	resistentie tegen kroonroest	drogestofopbrengst eerste snede	gem. opbrengst	beveelings- en maairoefvelden
Advanta, Maailand									
60	Pomposo	tetraploid Engels midden doorsch.	29 mei	8	7 ^s	8 ^s	102	100	
30	Anaconda	tetraploid Engels vroeg doorsch.	11 mei	7 ^s	6 ^s	8 ^s	102	101	
10	Motim	timothee weidetype							
Aveve, Superstar Complex									
25	Cancan	diploid Engels laat doorsch.*	13 juni			6 ^t	105	104	
30	Roy	tetraploid Engels midden doorsch.*	30 mei			7 ^s	99	102	
20	Tetramax	diploid Engels vroeg doorsch.*	21 mei			8	99	100	
15	Dolina	timothee*	8 juni				100	100	
10	Balin	veldbeemd*							
Barenbrug, Bar-Varia									
50	Barsaxo	tetraploid Engels laat doorsch.	8 juni	8	7 ^s	8	104	97	
40	Barata	diploid Engels midden doorsch.	25 mei	8	7	7 ^s	105	101	
10	Motim	timothee weidetype							
Cebeco Seeds, Powermaaien									
35	Gambian	tetraploid Engels vroeg doorsch.	13 mei	8	7 ^s	8	103	99	
35	Hykor	festulolium							
30	Storm	gekruist raaigras							
Eurogras, BG3 Superplus									
50	Foresto	diploid Engels midden doorsch.	28 mei	8	7 ^s	7	106	103	
25	Tornado	diploid Engels laat doorsch.	7 juni	8 ^s	7 ^s	7 ^s	100	101	
25	Tomaso	diploid Engels laat doorsch.	6 juni	8 ^s	7	7 ^s	101	100	
Limagrain Nederland, Maaien structuur									
45	Indiana	diploid Engels vroeg doorsch.	22 mei	8	6	8 ^s	98	102	
30	Hykor	festulolium							
25	Delicial	gekruist raaigras**	24 mei	7 ^s	6 ^s	8 ^s	108		

* cijfers afkomstig van Belgische rassenlijst ** cijfers afkomstig van rassenlijst 2005

Tabel 1 – Samenstelling grasmengsels, aanbevolen door leveranciers met het oog op de nieuwe mestwetgeving (bron: perspublicatie aanbevelende rassenlijst voor 2006)

Ook Cebeco Seeds is gestart met mengsels met festulolium. 'Nederland heeft zich altijd toegespitst op raaigrassen voor de combinatie weiden en maaien', vertelt Jacob Bom van Cebeco Seeds. 'De ontwikkeling voor louter maarassen is achtergebleven. In het buitenland werken ze al langer met het hoogproductieve festulolium. De resultaten zijn veelbelovend.'

Van der Weerd van de firma Barenbrug geeft aan dat een hoge, efficiënte productie per hectare steeds belangrijker wordt. 'Wij kijken daarbij vooral naar de productie van de eerste en tweede snede. Dat een grasras minder produceert in het najaar is niet zo erg. Veehouders zitten niet te wachten op veel herfstgras. Helaas kun je uit het kengetal opbrengst in de rassenlijst niet lezen of de hoge opbrengst nu behaald is door veel gras in het voorjaar of in het najaar.'

Grovere doorworteling

Tot 2009 zal de stikstofnormering niet tot grote problemen leiden, verwachten de graslandspecialisten. Maar daarna zal de bodemvoorraad afnemen en dat heeft gevolgen voor de productie. 'Blijf daarom op grasrassen selecteren met de hoogste productie-opbrengst', zegt Verhoeven. 'Het hoogst productieve ras blijft ook onder sobere omstandigheden het hoogst productieve ras.' Dat beaamt ook Ann Vandecruys, productmanager van Avevzaden. 'Er zijn wel uitzonderingen, maar de rangschikking tussen rassen op basis van opbrengst blijft ook bij een lagere kunstmestgift gelijk.'

Aveve heeft Vlaanderen als werkgebied en de nieuwe Nederlandse normering gaat eigenlijk aan hen voorbij. 'In Vlaanderen merken we wel een opgang van mengsels met klaver. Ook hier worden de regels voor bemesting strenger, maar over het algemeen geldt dat de grasmengsels universeel inzetbaar moeten zijn en daarom ook met een verlaagd stikstofregime nog voldoende en smakelijk gras opleveren.'

Volgens Verhoeven kan de derogatie, waardoor veehouders overschakelen van maïs op gras, op sommige bedrijven weleens gaan zorgen voor voertekort. 'Juist op de intensieve bedrijven wordt maïs geteeld omdat het veel tonnen droge stof oplevert. De nieuwe regeling zal zorgen voor minder maïsteelt door veehouders en daardoor meer handel in maïs omdat het wel goed past in de rantsoenen.'

Jos Groot Koerkamp besluit zijn toelichting met een pleidooi voor de inzet van vooral tetraploïde grasrassen. 'Deze rassen hebben een betere, grovere doorworteling en kunnen daardoor de aanwezige stikstof beter benutten. Bij de veredeling van nieuwe grasrassen proberen we wel in te steken op stikstoffefficiëntie. Verstandig is om voorlopig te kiezen voor rassen die hoogproductief zijn en een vroege doorschietdatum hebben.'

Jaap van der Knaap

Ook bij nieuwe wetgeving blijft kiezen voor hoogst productieve grasras zinvol

Wetgeving versus grasras